

*Empowered lives.
Resilient nations.*

ВІДНОВЛЕННЯ ТЕРИТОРІЙ, ПОРУШЕНИХ ВНАСЛІДОК ВИДОБУВАННЯ КОРИСНИХ КОПАЛИН, ЗОКРЕМА БУРШТИНУ

Брошура видана в рамках проекту «Рекультивация земель, порушених внаслідок незаконного видобування корисних копалин на цінних природних територіях» Програми малих грантів ПРООН/ГЕФ

Програма малих грантів Глобального екологічного фонду в Україні

Програма малих грантів (ПМГ) ПРООН/ГЕФ заснована у 1992 під час Саміту Землі в Ріо-де-Жанейро. ПМГ демонструє сутність сталого розвитку. Наразі програма впроваджується у більше ніж **125** країнах світу й надала понад **14 500** грантів. ПМГ підтримує проекти неурядових організацій та громад, демонструючи, що діяльність громади може бути добре збалансованою між потребами людини та екологічними викликами.

Програма є корпоративною програмою Глобального екологічного фонду (ГЕФ), її впроваджує Програма Розвитку ООН (ПРООН) та виконує Організацією ООН з питань впровадження проектів (UNOPS).

Основними сферами діяльності програми є:

- зміна клімату та адаптація,
- збереження біорізноманіття,
- захист міжнародних вод,
- зменшення впливу стійких органічних забруднювачів
- та запобігання деградації земель.

З початку свого заснування ПМГ досягла значних успіхів у роботі з громадами щодо узгодження глобальних екологічних пріоритетів з потребами місцевих громад, що досягається у різний спосіб на планеті, відповідно до економічних, культурних, політичних та екологічних умов. ПМГ забезпечує участь громад у проектах з охорони довкілля; поширює обізнаність про глобальні стратегії охорони довкілля, сталого розвитку серед місцевого населення та інших партнерів.

ПМГ ГЕФ в Україні підтримує діяльність на місцевому рівні, що має на меті досягти результатів у таких сферах:

- «Зелений Ріст» як спосіб досягнення зростання на місцевому рівні.
- Пом'якшення наслідків зміни клімату: через пропагування енергоефективності, вивчення можливостей використання відновлюваних джерел енергії та поширення обізнаності про альтернативні види транспорту.
- Налагодження партнерства між населенням і місцевою владою з метою спільної праці над розв'язанням екологічних проблем.

ЗМІСТ

3

Вплив добувної галузі на довкілля

8

Рекультивація порушених територій

- види рекультиваційних робіт
- фіторекультивація
- рекультивація територій, порушених внаслідок видобування бурштину

1

2

Масштаби видобування корисних копалин в Україні

6

Видобування бурштину

- технології видобування бурштину
- незаконне видобування бурштину та його наслідки для довкілля

Масштаби видобування корисних копалин в Україні

Коростенський гранітний кар'єр

У надрах України виявлено понад 20 тисяч родовищ і проявів 117 видів корисних копалин, близько 8 700 родовищ мають промислове значення і враховані Державним балансом запасів корисних копалин. Освоєними є понад 3 тисячі родовищ з 99 видів корисних копалин.

Нині в Україні видобувають залізну, марганцеву, уранову, титанову, цирконієву руду, вугілля, торф, графіт, каолін, кам'яну, калійну та магнієву солі, сірку, бром, польовошпатові руди, бентонітові глини, цеоліти, ставроліт, мінеральні води, сапропель, сировину для металургійної промисловості, виробництва керамічних і скляних виробів, виготовлення цементу та інші корисні копалини.

Карта корисних копалин в Україні

Вплив добувної галузі на довкілля

Добувна галузь сильною мірою впливає на навколишнє середовище, зокрема негативними чинниками є:

- **СИЛЬНЕ ПОРУШЕННЯ ҐРУНТОВОГО ПОКРИВУ.**

В процесі розробки кар'єрів утворюються кратери, діаметр яких може досягати десятків метрів. Масштабні родовища після припинення видобування корисної копалини неможливо повернути до природного стану;

- **ЗНИЩЕННЯ АРЕАЛІВ ІСНУВАННЯ РОСЛИН І ТВАРИН.**

Добувна діяльність завдає шкоди природним екосистемам, оскільки гинуть живі організми та руйнуються природні зв'язки;

- **ЗАБРУДНЕННЯ ПРИРОДНИХ ВОД.**

Забруднені води з відвалів потрапляють у водоносні горизонти й водотоки. Внаслідок інтенсивного відкачування підземних вод з шахт і кар'єрів їхній рівень знижується. Іноді поблизу великих кар'єрів підземні води зовсім зникають;

- **НАКОПИЧЕННЯ ВІДХОДІВ.**

У процесі видобування кар'єрним способом накопичуються великі обсяги відпрацьованої породи, які займають великі площі. Перероблення відходів гірничодобувної галузі є гострою проблемою у багатьох промислових містах (Марганець, Кривий ріг, Дніпрорудне та ін.);

- **ЗАБРУДНЕННЯ АТМОСФЕРИ.**

З відвалів вітри розносять пил, деякі терикони димлять, викидаючи в повітря оксиди сірки.

- **ЗНИЩЕННЯ ЛІСОВИХ МАСИВІВ.**

Часто для прокладання доріг до місця видобутку та підготовки ділянка під відвали вирубують великі площі лісів.

Криворізький залізорудний басейн